ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2019/1672

ze dne 4. října 2019

o stabilizační akci Evropské unie na podporu mechanismu OSN pro ověřování a inspekce v Jemenu

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 27. prosince 2017 předložil Úřad OSN pro servisní zabezpečení projektů (UNOPS) návrh s cílem posílit činnosti mechanismu OSN pro ověřování a inspekce (UNVIM) a prodloužit jejich provádění o další rok do března 2019, zejména dalším urychlením procesu odbavení obchodních zásilek a posílením schopnosti UNVIM nasadit v dotčených přístavech další pracovníky a zdroje.

(2) Rada dne 3. dubna 2017 a dne 25. června 2018 přijala závěry, v nichž připomněla, že v přístavech v Rudém moři je třeba zajistit účinné a včasné odbavení pro obchodní lodní dopravu, včetně paliva, a vyjádřila plnou podporu pro pokračování UNVIM a úplné a nerušené provádění jeho mandátu. Kromě toho v těchto závěrech Rada zkonstatovala, že by měla zvážit posílení UNVIM.

(3) Na žádost UNVIM přijala Rada dne 18. září 2018 rozhodnutí (SZBP) 2018/1249 ([1]). Technickým prováděním rozhodnutí (SZBP) 2018/1249 byl pověřen UNOPS, který měl umožnit UNVIM, aby pokračoval v plnění jeho úkolů v oblasti monitorovacích a inspekčních služeb v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2216 (2015).

(4) Dne 13. prosince 2018 podepsaly strany konfliktu v Jemenu Stockholmskou dohodu, jejíž ustanovení byla potvrzena rezolucemi Rady bezpečnosti OSN č. 2451(2018) a č. 2452 (2019). Dne 18. února 2019 přijala Rada závěry, v nichž uvítala přijetí Stockholmské dohody, jakož i jednomyslné přijetí rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2451 (2018) a č. 2452 (2019). Rada znovu zopakovala svou výzvu všem stranám, aby usnadnily dodávky obchodního zboží včetně paliva, a připomněla, že fungování přístavu Hudajdá spolu s přístavy Sálif a Rás Ísá má zásadní význam pro přežití milionů Jemenců. Rada připomněla svou podporu UNVIM s cílem zajistit další přísun obchodního zboží do Jemenu při plném dodržování všech příslušných rezolucí Rady bezpečnosti OSN.

(5) Dne 24. června 2019 předložil UNVIM dárcům druhý návrh týkající se rozšířených operací, zejména s ohledem na provádění Stockholmské dohody. Návrh počítal s posílením operací UNVIM od října 2019 do září 2020.

(6) Unie by měla obnovit svou podporu UNVIM k provádění jejího mandátu.

(7) Dohledem nad řádným prováděním finančního příspěvku Unie by měla být pověřena Komise,

([1]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2018/1249 ze dne 18. září 2018 o činnosti Evropské unie na podporu mechanismu OSN pro ověřování a inspekce v Jemenu (Úř. věst. L 235, 19.9.2018, s. 14).

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Unie obnoví svou podporu UNVIM k provádění jeho mandátu stanoveného příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, zejména rezolucemi č. 2216 (2015), 2451 (2018) a 2452 (2019). Celkovými cíli této podpory je přispět k obnovení nerušeného volného toku obchodního zboží do Jemenu zavedením transparentního a efektivního procesu odbavování obchodních zásilek směřujících do jemenských přístavů, jež nejsou pod kontrolou vlády Jemenu, a posílit úlohu UNVIM při provádění ustanovení Stockholmské dohody.

2. Konkrétní cíle tohoto projektu jsou:

— zvýšení toku dodávek obchodního zboží do Jemenu dalším urychlením procesu odbavování obchodních zásilek a upevňováním důvěry námořních společností, pokud jde o přístupnost přístavů Hudajdá, Salíf a Rás Ísá v případě jejich otevření obchodní lodní dopravě;

— zlepšení schopnosti nasazení UNVIM v přístavech Hudajdá, Salíf a Rás Ísá, jak je uvedeno ve Stockholmské dohodě a v příslušných rezolucích Rady bezpečnosti OSN.

3. Unie prostřednictvím tohoto rozhodnutí přispěje na náklady spojené s posílením UNVIM, a pomůže tedy reagovat na potřeby jemenského obyvatelstva v rámci širší humanitární strategie.

Podrobný popis činností souvisejících s projektem je uveden v příloze.

Článek 2

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).

2. Technickým prováděním činností uvedených v článku 1 je pověřen UNOPS. Tento úkol plní pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s UNOPS nezbytná ujednání.

Článek 3

1. Finanční referenční částka na provádění projektu uvedeného v článku 1 činí 4 458 333 EUR.

2. Výdaje financované částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly, kterými se řídí rozpočet Unie.

3. Na řádnou správu výdajů financovaných z částky uvedené v odstavci 1 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s UNOPS dohodu o příspěvcích. Tato dohoda o příspěvcích stanoví, že UNOPS zajistí viditelnost příspěvku Unie.

4. Komise usiluje o uzavření dohody o příspěvcích uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Informuje Radu o veškerých obtížích tohoto procesu a o dni uzavření uvedené dohody o příspěvcích.

Článek 4

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí na základě pravidelných zpráv vypracovávaných UNVIM, včetně zpráv o měsíčních zasedáních řídícího výboru UNVIM. Tyto zprávy tvoří základ hodnocení prováděného Radou.

2. Komise informuje Radu o finančních aspektech provádění projektu podle článku 1.

Článek 5

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

Toto rozhodnutí se použije dne 1. října 2019.

Toto rozhodnutí pozbývá platnosti dvanáct měsíců ode dne uzavření dohody o příspěvcích mezi Komisí a UNOPS podle čl. 3 odst. 3.

V Štrasburku dne 4. října 2019.

Za Radu
předseda
K. MIKKONEN

PŘÍLOHA

1. Souvislosti

Válka v Jemenu zapříčinila nejzávažnější humanitární krizi na světě. Více než 24 milionů lidí je závislých na určité formě pomoci a počet Jemenců, kteří trpí akutním nedostatkem potravin, stále roste. OSN v současné době zajišťuje díky své nejrozsáhlejší operaci v historii každý měsíc potraviny pro více než deset milionů lidí. Mezinárodní společenství bylo v roce 2019 požádáno o poskytnutí humanitární pomoci ve výši 4,2 miliardy USD, což je největší žádost o pomoc na světě.

V této souvislosti má stále zásadní význam, aby obchodní zboží i nadále proudilo do země: OSN opakovaně vyzvala strany konfliktu k zajištění nerušeného toku obchodního zboží, včetně paliva, do Jemenu. Zprovoznění mechanismu OSN pro ověřování a inspekce (UNVIM) v roce 2016 mělo tento tok usnadnit a oživit hospodářství země v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2216 (2015).

UNVIM zřídil svou hlavní operační základnu v Džibutsku, kde působí čtyři inspektoři, čtyři psovodi se psy pro odhalování výbušnin, 13 řídicích či technických pracovníků a až sedm pracovníků vyslaných Spojeným královstvím. UNVIM působí nyní také v Džiddě (dva pozorovatelé), v přístavu King Abdullah (dva pozorovatelé, kteří v současnosti procházejí výběrovým řízením) a v Hudajdá (pět pozorovatelů, z nichž tři již byli přijati). UNVIM byl použit na podporu vztahů mezi OSN (Úřad OSN pro servisní zabezpečení projektů (UNOPS)) a koalicí vedenou Saúdskou Arábií a vládou Jemenu. V průběhu projektu bylo uspořádáno několik schůzek s lodními společnostmi za účelem zvýšení důvěry a předvídatelnosti obchodování vývozců s Jemenem.

Unie se rozhodla podpořit UNVIM přijetím rozhodnutí Rady (SZBP) 2018/1249 dne 18. září 2018. To následovalo po opakovaných výzvách ze strany Unie, v nichž byl zdůrazněn význam účinného a včasného zajištění obchodní lodní dopravy. Podpora Unie určená UNVIM prostřednictvím stabilizační akce Unie na základě článku 28 Smlouvy o EU umožnila, aby Unie byla přítomna na měsíčních zasedáních Řídícího výboru UNVIM – kde je rovněž zastoupena vláda Jemenu a koalice vedená Saúdskou Arábií –, navázala pracovní vztahy s koalicí vedenou Saúdskou Arábií a vládou Jemenu, prohloubila svou koordinaci s dalšími dárci (zejména se Spojeným královstvím a USA) a zvýšila viditelnost Unie s ohledem na její podporu procesu pod vedením OSN v Jemenu.

Strany konfliktu podepsaly dne 13. prosince 2018 pod záštitou OSN Stockholmskou dohodu. Dohodly se na „vedoucí úloze OSN při podpoře sdružení přístavů jemenského Rudého moře (Yemen Red Sea Ports Corporation) během řízení a inspekcí v přístavech Hudajdá, Salíf a Rás Ísá, aby zahrnovaly posílené monitorování UNVIM v přístavech Hudajdá, Salíf a Rás Ísá“. UNVIM je proto i nadále zásadním prvkem plánu zvláštního vyslance OSN pro provádění ustanovení Stockholmské dohody.

Kancelář zvláštního vyslance OSN zhodnotila pokrok v tomto ohledu jako zásadní před zahájením politických konzultací mezi stranami. UNVIM nasadil pozorovatele v přístavu Hudajdá dne 25. února 2019 a uskutečnil jednání s vedením přístavu, pokud jde o zřízení činností UNVIM. Tato jednání zahrnovala misi Organizace spojených národů na podporu dohody o Hudajdá (UNMHA). UNVIM nyní potřebuje další podporu pro své operace, jakož i pro své nasazení v přístavech v Rudém moři.

2. Proces inspekcí a ověřování v rámci UNVIM

V současné době se standardní operační postupy UNVIM uplatňují na: i) všechna plavidla o tonáži nad 100 metrických tun směřující do jemenských přístavů, které nejsou pod kontrolou vlády Jemenu, a na všechna plavidla přepravující obchodní zboží zakoupené obchodními nebo státními subjekty působícími v Jemenu a určené k prodeji v Jemenu; a ii) dvoustrannou pomoc členských států, která není poskytována prostřednictvím agentur, fondů či programů OSN nebo uznávané mezinárodní humanitární organizace.

Ověřovací proces začíná v okamžiku, kdy námořní společnost podá prostřednictvím portálu www.vimye.org on-line žádost o odbavení, vloží nezbytné doklady a předloží UNVIM veškerou požadovanou dokumentaci. Během následujících 48 hodin UNVIM dokumentaci přezkoumá a zašle oznámení externím partnerům, jako je jednotka koaličních sil pro evakuační a humanitární operace (EHOC). UNVIM poté v souladu se svými vlastními postupy rozhodne, zda plavidlo zkontroluje či nikoli, a to mimo jiné na základě nesrovnalostí v obdržené dokumentaci, nehlášených zastávek v přístavech, podezřelého pohybu plavidla, vypnutí systému automatické identifikace (AIS) po dobu delší než čtyři hodiny a zpětné vazby obdržené od externích partnerů. Inspekce plavidel jsou prováděny buď v přístavu v teritoriálních vodách nebo na moři v mezinárodních vodách.

Příslušné osvědčení o odbavení je poté buď uděleno nebo odepřeno (ve smyslu zrušeno, zamítnuto nebo odebráno). Pokud jde o odbavená plavidla, UNVIM prostřednictvím systému automatické identifikace nadále monitoruje jejich pohyb, včetně přesunu do čekací zóny koalice; z čekací zóny do kotviště; z kotviště do místa vykládky. Sledování ze strany UNVIM končí, jakmile odbavená plavidla po vyložení nákladu a vyplutí z přístavu opustí jemenské přístavy v Rudém moři. Během celého procesu je UNVIM v úzkém kontaktu s námořními společnostmi a kapitány lodí a hraje zásadní úlohu při řešení jakýchkoli problémů, s nimiž se plavidla setkají na moři, mimo jiné tím, že intervenuje v jejich prospěch u EHOC a koalice. Skutečnost, že UNVIM usnadňuje celý proces odbavování a neustále komunikuje s námořními společnostmi, má klíčový význam pro zachování důvěry mezinárodních lodních linek, a tedy pro zajištění toho, že navzdory probíhajícímu konfliktu pokračuje dovoz obchodního zboží pro většinu jemenského obyvatelstva.

UNVIM se rovněž snažil upokojit společenství mezinárodní lodní dopravy pořádáním čtvrtletních setkání s jejími zástupci s cílem zajistit, že jejich obtíže a výzvy jsou správě chápány a řešeny.

3. Celkové cíle

Aby mohl UNVIM bez překážek provádět svůj mandát, je celkovým cílem stabilizační akce EU přispět k usnadnění neomezeného volného toku obchodního zboží do Jemenu zavedením transparentního a efektivního procesu odbavování obchodních zásilek směřujících do jemenských přístavů, jež nejsou pod kontrolou vlády Jemenu. To nyní zahrnuje, jak je stanoveno ve Stockholmské dohodě, nasazení UNVIM do přístavů Hudajdá, Salíf a Rás Ísá v Rudém moři.

Konkrétní cíle stabilizační akce EU jsou:

— zvýšení toku dodávek obchodního zboží do Jemenu urychlením procesu odbavování obchodních zásilek a obnovením důvěry námořních společností;

— posílení schopnosti UNVIM nasadit pracovníky a zdroje v tomto regionu, a zejména v přístavech Hudajdá, Salíf a Rás Ísá podle ustanovení Stockholmské dohody.

Pokud by se mandát nebo potřeby UNVIM změnily způsobem, jenž zpochybní přiměřenost nebo relevantnost projektu z hlediska dosažení výše uvedených cílů, příspěvek Unie se odpovídajícím způsobem přehodnotí.

4. Popis činností

Za technické provádění projektu bude odpovědný UNOPS.

Činnost 1: Zvýšení počtu pracovníků UNVIM.

Počet operativních pracovníků se zvýší, v první fázi na celkem devět, s možností dalšího zvýšení počtu operativních pracovníků v pozdější fázi.

Těchto devět operativních pracovníků tvoří:

— sedm pracovníků UNVIM, kteří mají být nasazeni v Hudajdá: jeden koordinační úředník, jeden bezpečnostní poradce v místě nasazení, jeden pozorovatel, jeden provozovatel skeneru, jeden asistent pro protokol a operace, jeden místní asistent pro oblast bezpečnosti a jeden administrativní asistent v Hudajdá;

— dva pozorovatelé, z nichž jeden má být nasazen v Salífu a druhý v Rás Ísá. Toto zvýšení kapacity by umožnilo účinné nasazení UNVIM v přístavech v Rudém moři.

Z finančních prostředků se rovněž hradí pracovníci administrativní podpory (finanční úředník, úředník odpovědný za zadávání zakázek atd.), kteří jsou nezbytní pro provádění stabilizační akce EU.

Plánují se tyto činnosti:

— UNOPS přijme nové pozorovatele, inspektory a úředníky v souladu se svými pravidly a postupy pro přijímání pracovníků;

— o nových pracovních příležitostech bude UNOPS předem informovat ESVČ.

Lhůta: po dobu trvání projektu.

Činnost 2: Pronájem části džibutského přístavu a pronájem kanceláře v San'á. Unie bude i nadále financovat pronájem přístavních zařízení s cílem zajistit stálé prostory pro provádění inspekcí. Kromě toho bude Unie financovat pronájem kanceláře v San'á, která slouží jako dočasná základna pro pracovníky UNVIM a zabezpečuje spojení mezi přístavy Hudajdá a Džibuti.

Lhůta: po dobu trvání projektu.

Činnost 3: Pořízení dalšího vybavení pro potřeby inspekce: UNVIM pořídí další vybavení potřebné pro inspekce (jako např. skenery), jež je nezbytné pro provádění stabilizační akce EU. To usnadní včasnou inspekci plavidel v džibutském přístavu a v mezinárodních vodách.

Plánují se tyto činnosti:

— již probíhající vývoj technických specifikací;

— v souladu s postupy zadávacího řízení UNOPS vydání mezinárodní výzvy k podávání nabídek na dodávky a zadání zakázky;

— dodání vybavení a zajištění odborné přípravy příslušného personálu.

Lhůta: Od prvního do čtvrtého měsíce trvání projektu. Na konci projektu se uskuteční odprodej majetku v souladu se smlouvou podepsanou s Evropskou komisí.

Činnost 4: Zvýšení bezpečnosti UNVIM. Tato činnost bude zaměřena na zajištění toho, aby operace UNVIM v přístavech Rudého moře splňovaly příslušné bezpečnostní požadavky a umožnily, aby práce UNVIM probíhala řádným způsobem.

Plánují se tyto činnosti:

— již probíhající vývoj technických specifikací;

— v souladu s postupy zadávacího řízení UNOPS vydání mezinárodní výzvy k podávání nabídek na dodávky a zadání zakázky;

— dodání vybavení a zajištění odborné přípravy příslušného personálu.

Lhůta: Od prvního do čtvrtého měsíce trvání projektu. Na konci projektu se uskuteční odprodej majetku v souladu se smlouvou podepsanou s Evropskou komisí.

Činnost 5: Dohled nad řízením programu bude zajišťovat UNOPS. Bude dohlížet na stanovování mezníků, interní přezkumy, dohled nad smluvními ujednáními a finanční řízení. Předpokládané činnosti zahrnují:

— zadání externě poskytovaných služeb nebo uzavření zvláštní dohody o poskytování služeb pro účely technické pomoci při provádění projektu.

— Finanční a smluvní řízení služeb, které UNOPS zadává třetím stranám jako subdodavatelům.

Lhůta: po dobu trvání projektu.

5. Očekávané výsledky

S ohledem na posílení operačních činností UNVIM se očekává, že projekt přinese tyto výsledky:

— zabrání tomu, aby do jemenských přístavů v Rudém moři proudily zakázané předměty;

— usnadní volný tok obchodního zboží do jemenských přístavů v Rudém moři;

— podpoří sdružení přístavů jemenského Rudého moře (Yemen Red Sea Ports Corporation) při řízení a inspekcích provozu v přístavech Hudajdá, Salíf a Rás Ísá;

— přispěje k budování důvěry společenství mezinárodní lodní dopravy zavedením transparentního a efektivního procesu pro dodávky obchodního zboží do jemenských přístavů v Rudém moři, navzdory probíhajícímu konfliktu;

— podpoří vládu Jemenu při zajišťování základních potřeb jeho obyvatelstva, které nejsou v plném rozsahu zajištěny prostřednictvím humanitární pomoci a místních zdrojů.

6. Odhadovaná doba trvání

Odhadovaná doba trvání projektu je 12 měsíců. Komise a UNOPS podepíší související dohodu o příspěvcích.

7. Zviditelnění Unie

UNOPS, odpovědný za technické provádění projektu, zajistí náležité zviditelnění finanční podpory Unie, například ve zprávách a na akcích či zasedáních. Na veškerých dokumentech souvisejících s UNVIM bude zobrazena vlajka Unie. UNVIM/UNOPS za účelem zajištění řádného zviditelnění označí náležitým způsobem veškeré vybavení (s výjimkou spotřebního materiálu) pořízené pomocí finančních prostředků Unie, včetně zobrazení loga Unie. V případě, že by se tímto zviditelněním ohrozily výsady a imunity UNOPS nebo bezpečnost jeho personálu či konečných příjemců, budou přijata vhodná alternativní opatření.

8. Účast Unie v řídícím výboru UNVIM

V řídícím výboru UNVIM jsou zastoupeny Království Saúdské Arábie (zastupované EHOC a ministerstvem obrany), Spojené arabské emiráty, vláda Jemenu (zastoupená styčným pracovníkem UNVIM působícím v Džibuti a zástupcem ministerstva dopravy), UNOPS a Úřad OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí. Zatímco se Spojené státy americké, Nizozemsko a Spojené království coby dárci UNVIM účastní uvedených zasedání jako pozorovatelé, Unie se bude i nadále účastnit měsíčních zasedání řídícího výboru UNVIM.

9. Podávání zpráv

UNVIM/UNOPS předloží ESVČ každý měsíc zprávu, v níž vyhodnotí pokrok v dosahování výsledků projektu. Tyto zprávy budou poskytovány příslušnému orgánu Rady.

ESVČ bude příslušný orgán Rady informovat o měsíčních zasedáních řídícího výboru UNVIM.

UNVIM/UNOPS budou čtvrtletně v Bruselu podávat zprávy přímo příslušnému orgánu Rady.

Do šesti měsíců od skončení prováděcího období předloží UNVIM/UNOPS konečnou popisnou a finanční zprávu.